

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille J. Nieuwenburg
Auteur Erhard Föllmi
Telefoon 0235114044 E-mail: efollmi@haarlem.nl
SZW/Beleid SZW Reg.nr. 2012/112937
Te kopiëren: Nee
B & W-vergadering van 20 maart 2012

Onderwerp

Inzet budget Wet werk en bijstand voor bemiddeling naar werk

DOEL: Besluiten

Het budget voor de bijstand wordt bij wet toegekend aan het college. Het voorstel betreft een aanpassing in de uitvoering van het beleid, binnen de voor dit budget meegegeven kaders. Dit is een collegebevoegdheid. Conform artikel 4 van het protocol actieve informatieplicht stuurt het college de nota ter informatie naar de commissie samenleving.

B&W

1. Het college zet het voorziene inverdieneffect op het budget voor bijstandsuitkeringen in voor bemiddeling naar werk, met inachtneming van de volgende uitgangspunten:
 - a. De bemiddeling moet leiden tot werk en daarmee uitstroom uit de bijstand;
 - b. Op begrotingsbasis vertonen de kosten voor uitkeringen en bemiddeling en de baten uit de Rijksbijdrage en de ontvangsten uit debiteuren geen tekort of overschot.
2. Het college werkt op basis van het onder besluitpunt 1) genoemde principe een projectvoorstel uit voor samenwerking met Randstad voor de bemiddeling naar werk. Over dit projectvoorstel neemt het college dit voorjaar een besluit.
3. Mogelijke financiële consequenties zullen na verdere uitwerking opnieuw ter besluitvorming worden voorgelegd.
4. De betrokkenen worden vanuit dit besluit in kennis gesteld.
5. Het besluit van het college wordt ter informatie gestuurd aan de commissie Samenleving.

Collegebesluit

Onderwerp: Inzet budget Wet werk en bijstand voor bemiddeling naar werk
Reg. Nummer: SZW/Beleid/2012/112937

1. Inleiding

Vanwege de economische crisis en de vergrijzing neemt de druk op het sociaal stelsel toe. Het Rijk voert dan ook een aantal grote veranderingen op het sociaal domein door. Binnen onze gemeente pakken wij deze veranderingen integraal op, met als doel te komen tot een moderne toereikende en betaalbare maatschappelijke ondersteuning en activering in Haarlem.

Onze veranderboodschap luidt:

Het huidige systeem van maatschappelijke ondersteuning en activering (inclusief re-integratie) staat onder grote druk. In Nederland is er steeds minder geld voor professionele ondersteuning en begeleiding, terwijl de behoefte aan ondersteuning juist groeit. Er is een ander systeem nodig waarbij de overheid er enerzijds naar streeft om verbeteringen door te voeren en anderzijds een groter beroep doet op de burger, op de professionele partners, op solidariteit en zorgen voor elkaar.

Wat betekent dit voor Haarlem? We spreken iedereen aan op zijn of haar eigen verantwoordelijkheid; je kijkt eerst naar wat je zelf kunt doen.

De gemeente neemt Haarlemmers minder bij de hand en stimuleert ze om ook verantwoordelijkheid te nemen voor de zorg aan anderen. Dit nieuwe denken is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Haarlemmers hebben regie over hun eigen oplossing; wat kunnen zij wèl (eigen kracht);
- Haarlemmers kunnen, al dan niet met hulp, zelfstandig blijven functioneren (zelfredzaamheid);
- Haarlemmers doen mee vanuit de eigen mogelijkheden en vanuit wederkerigheid (actief burgerschap).

De gemeente biedt een goede basisinfrastructuur om Haarlemmers te steunen in hun zelfredzaamheid, en in hun hulp aan anderen. Voor mensen die tijdelijk de regie over hun leven kwijt zijn, is er maatwerk. Het vangnet voor de meest kwetsbaren blijft onaangetast.

In Haarlem maken we mét elkaar de stad; als inwoners, opvoeders, kinderen en jongeren, ondernemers, sociaal-maatschappelijke organisaties en als gemeente. We zijn er samen voor elkaar.

Een belangrijke verandering binnen het sociaal domein betreft de invoering van de Wet werken naar vermogen (Wwnv) per 1 januari 2013. Deze wet wil bijstandsgerechtigden met arbeidsvermogen prikkelen aan het werk te gaan – het liefst bij reguliere werkgevers. Tegelijkertijd kort het Rijk de gemeenten jaarlijks op het re-integratiebudget. Dit budget is bedoeld voor het activeren van bijstandsgerechtigden naar werk.

In Kans en Kracht, het strategisch bedrijfsplan Sociale Zaken en Werkgelegenheid onderschrijven wij het belang van participatie aan het arbeidsproces. Echter, vanwege de kortingen op het re-integratiebudget hebben wij steeds minder financiële ruimte om de bemiddeling naar werk – anders dan via onze lopende afspraken met Paswerk - te financieren. Tegelijkertijd heeft de raad ons bij de vaststelling van Kans en Kracht met een amendement gevraagd om naast Paswerk ook andere bemiddelaars te contacteren.

In deze nota doen wij een voorstel om budgettair neutraal bemiddelingsactiviteiten te kunnen ontplooiën die leiden tot uitstroom naar werk. Daarbij geven wij uitvoering aan het amendement van de raad.

2. Besluitpunten college

1. Het college zet het voorziene inverdieneffect op het budget voor bijstandsuitkeringen in voor bemiddeling naar werk, met inachtneming van de volgende uitgangspunten:
 - a. De bemiddeling moet leiden tot werk en daarmee uitstroom uit de bijstand;
 - b. Op begrotingsbasis vertonen de kosten voor uitkeringen en bemiddeling en de baten uit de Rijksbijdrage en de ontvangsten uit debiteuren geen tekort of overschot.
2. Het college werkt op basis van het onder besluitpunt 1) genoemde principe een projectvoorstel uit voor samenwerking met Randstad voor de bemiddeling naar werk. Over dit projectvoorstel neemt het college dit voorjaar een besluit.
3. Mogelijke financiële consequenties zullen na verdere uitwerking opnieuw ter besluitvorming worden voorgelegd.
4. De betrokkenen worden vanuit dit besluit in kennis gesteld.
5. Het besluit van het college wordt ter informatie gestuurd aan de commissie Samenleving.

3. Beoogd resultaat

Het besluit geeft de mogelijkheid om activiteiten met betrekking tot de directe bemiddeling van bijstandsgerechtigden naar werk te kunnen intensiveren. Daarbij zullen we, naast Paswerk, ook andere dienstverleners inschakelen. Hiermee geven wij invulling aan het amendement van de raad bij de vaststelling van Kans en Kracht. Bedoelde activiteiten worden budgettair neutraal gefinancierd.

4. Argumenten

4.1 Uitstroom naar werk steeds belangrijker

De veranderingen in het stelsel van sociale zekerheid richten zich op meedoen naar vermogen. De economische recessie dwingt de overheid te bezuinigen op uitgaven in de sociale zekerheid. Tegelijkertijd zorgt de recessie op korte termijn voor een stijging van het aantal bijstandsgerechtigden. Door de vergrijzing zal de vraag naar werknemers juist weer toenemen. Om te voorkomen dat een toenemend aantal mensen langdurig aan de kant staat en om het draagvlak en betaalbaarheid van de sociale zekerheid veilig te stellen, kiest de overheid voor een activerende aanpak, waarbij iedereen die (gedeeltelijk) aan het werk kan ook naar vermogen gaat werken.

In ons strategisch bedrijfsplan Kans en Kracht hebben we daarom aangekondigd dat wij de focus van onze dienstverlening verleggen naar uitstroom naar werk. Dat betekent dat wij de schaarser wordende middelen voor re-integratie in toenemende mate richten op directe bemiddeling naar werk, jobcoaching, werkplekaanpassing en andere activiteiten die resulteren in banen voor bijstandsgerechtigden. De door uitstroom naar werk uitgespaarde uitkeringen zorgen voor een inverdieneffect op het bijstandsbudget.

4.2 Bezuinigingen maken heroverweging noodzakelijk

Budget voor bijstandsverlening

De gemeente ontvangt een jaarlijks budget voor de uitkeringslasten (het Inkomensdeel). Verdeling van het macrobudget naar de gemeenten vindt plaats volgens een objectief verdeelmodel. Deze verdeelsleutel legt geen directe koppeling tussen het aantal bijstandsgerechtigden in een gemeente en het aan die gemeente toe te rekenen budget. Haarlem is jaren een voordeel gemeente geweest: het budget voor uitkeringen oversteeg de werkelijke uitgaven. Vanwege een stijging van het aantal bijstandsgerechtigden kan de komende jaren niet meer op een voordeel op de bijstand gerekend worden. Het college ziet er op toe dat de bijstand budgettair neutraal wordt uitgevoerd. De belangrijkste maatregel om dat te bereiken betreft het bevorderen van een duurzame uitstroom van bijstandsgerechtigden naar werk. Voor dit jaar (2012) bedraagt ons budget voor bijstandsverlening € 38 miljoen.

Budget voor re-integratie

Zoals eerder vermeld bezuinigt het Rijk op het re-integratiebudget voor gemeenten. Zo is het re-integratiebudget voor Haarlem teruggebracht van € 18,8 miljoen in 2010 naar € 5,4 miljoen dit jaar. Vanaf 1 januari 2013 krijgen gemeenten te maken met het samenvoegen van het re-integratiebudget met het budget voor de sociale werkvoorziening. Tevens kort het Rijk haar bijdrage aan de sociale werkvoorziening.

Vanwege bovengenoemde bezuinigingen hebben wij onze re-integratieactiviteiten afgebouwd en beperkt tot de door Paswerk te leveren diensten. Dit betekent dat de financiële ruimte voor re-integratie anders dan Paswerk ontbreekt.

Willen we uitvoering geven aan onze doelstelling om meer bijstandsgerechtigden te bemiddelen naar werk, zullen we gebruik moeten maken van andere financieringsmogelijkheden. Voorliggend voorstel maakt dit mogelijk.

Inzet van besparingen op het Inkomensdeel voor bemiddeling naar werk

De uitstroom van bijstandsgerechtigden naar werk ontlast het budget voor uitkeringen (Inkomensdeel). Bij een uitstroom naar werk van vijf maanden of langer zijn de kosten voor bemiddeling over het algemeen kleiner dan de uitkeringslasten.

Door het inverdieneffect vooraf in te zetten, ontstaat de mogelijkheid om vanuit het Inkomensdeel de bemiddeling naar werk kostenneutraal te financieren. Voorwaarde daarbij is dat bemiddeling ook daadwerkelijk leidt tot werk en daarmee uitstroom uit de bijstand.

4.3 Andere dienstverleners

Wij beschouwen Paswerk als onze strategische partner om de arbeidsbemiddeling van bijstandsgerechtigden voor ons uit te voeren. Bij de vaststelling van ons strategisch bedrijfsplan Kans en Kracht heeft de raad daar in een amendement aan toegevoegd om ook de kwaliteiten en mogelijkheden van andere dienstverleners in dit werkveld te onderzoeken.

Een dienstverlener die op dit vlak goede resultaten boekt is Randstad. Deze uitzendorganisatie verzorgt in samenwerking met de sociale dienst van de Drechtsteden de bemiddeling van bijstandsgerechtigden naar reguliere werkgevers. Momenteel onderzoeken wij de mogelijkheden om met de Randstad Groep op projectbasis een vergelijkbare en op Haarlem toegesneden samenwerking aan te gaan. Doelstelling daarbij is om vanaf medio dit jaar over een periode van twaalf maanden in totaal 150 bijstandsgerechtigden naar werk te bemiddelen.

De inzet van bemiddelaars als Randstad vraagt om een besluit over de in deze nota voorgestelde inzet van het Inkomensdeel voor deze activiteiten.

5. Kanttekeningen

Inzet Inkomensdeel voor bemiddeling alleen bij baangarantie

De in deze nota voorgestelde financiering voor bemiddeling is alleen mogelijk indien de bemiddeling ook gegarandeerd tot werk en daarmee tot uitstroom uit de bijstand leidt. Het risico bestaat dat het de dienstverlener niet lukt om deze uitstroom te realiseren. Dit risico is sterk afhankelijk van de aanpak van de bemiddelaar en de afspraken die wij met deze bemiddelaar maken. Ten aanzien van deze afspraken hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- Harde doelstellingen met betrekking tot de te realiseren uitstroom naar werk;
- Vergoedingen voor bemiddeling gebaseerd op aantal succesvolle plaatsingen;
- Bewaking van de voortgang in het bemiddelingsproces;
- Afspraken over de financiële risico's indien het afgesproken aantal plaatsingen niet wordt gehaald.

6. Uitvoering

Na een positief besluit over het in deze nota voorgestelde financieringsprincipe, zullen we op basis van bovengenoemde randvoorwaarden met Randstad een projectvoorstel uitwerken. Over dit projectvoorstel zullen wij dit voorjaar een besluit nemen.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester